

bo obale top, kojega ena granata tehta 2.11 centa in leti izstrelek 50 km daleč . . .

**Žena debela, mož suh.** Pred sodnika v Winstonu v Ameriki je prišla gospa Geneva Banks in vložila pritožbo proti svojemu soprogu, da strahovito kruto ravna z njo. Sodnik je oba zakonca ošinil s kratkim pogledom, jima velel, naj vstaneta in stopita drug poleg drugega ter zmajal z glavo. »Ali je mogoče«, vpraša mož, »da bi jaz kruto ravnal s svojo ženo?« — »Ne, ni mogoče«, odvrne sodnik in ju zapodi domov. Žena ima namreč pet čevljev, 11 palcev, in tehta 246 funtov, dočim ima možiček ravno 5 čevljev in tehta — le 125 funtov.

**Dobrota je sirota.** Neki posestnik na Havani v Ameriki je našel na svojem zemljišču zvezanega in neusmiljeno zdelanega A. Andersona, po poklicu letalca iz Jamestowna. Anderson je izpovedal, da je na cesti vzel v svoj avto nekega moškega in neko žensko, ki sta ga za to prosila. Po kratki vožnji pa potegne moški samokres in ukaže vozniku voziti, kamor mu bo on ukazal. Končno sta ga zvezala, mu zavezala oči in ga vrgla iz avtomobila na farmo. V njegovem avtomobilu sta nato izginila ter vzela s seboj še Andersonov površnik, 200 dolarjev in dva ročna kovčega.

**Ženska pustila otroka v cerkvi.** Z jokajočim glasom je pretekli mesec obvestila neka ženska župnišče katol. cerkve sv. Silvestra v Čikagu, da je pustila v cerkvi malega otroka. Otroka so v resnici v cerkvi našli. Na obleki je imel pripet listek, z izjavo, da je mati brez vsakih sredstev ter želi, naj bo otrok krščen in se ga naj odda v primeren dom. Otrok je bil oddan v sirotišnico sv. Vincenca.

**Naprava za usesavanje trušča ter nemira.** Že nekaj let je v rabi aparat za usesavanje cigarnega, cigaretne dima in smrada. Ta naprava je prav neznatna, a popolnoma osvežuje zadržani in zasmrajen zrak. Sedaj je iznašel Amerikanec »napravo za usesavanje trušča ter nemira«. Izum je še sicer skrivnost, vendar je znano, da je mogoče z njegovo pomočjo v ne preveč velikem prostoru nemir spremeniti v paradiski tišino. Najnovejša iznajdba je posebno prikladna za pisarne, hotele ter bolnice, sploh povsod, kjer se je pojavlja trušč iz neizogibne potrebe in kjer bi bilo želeto kolikor mogoče miru.

Genjene čitatelje opozarjamo na današnjo prilogo tvrdke M. S. Serdarušič & Comp., pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije, Beograd, Knjeginje Ljubice 16.

**Dr. Davorin Kolšek** je prevzel po pokojnem dr. Branko Žižku ordinacijo v Velenju. 1400 **Senatorij v Mariboru**, Gosposka 49, telefon št. 23-58. Najmodernejši urejen za operacije. Diatermija, višinsko solnce, tonizator, infrardeča žarnica. Cene zmerne. 581

**»Kako postanem dober svirač?«** To brezplačno knjižico pošilja tvrdka Meinel & Herold v Mariboru št. 106 vsakemu prijatelju glasbe, vseeno ali je začetnik ali napredni. Zahtevajte z običajno dopisnico!

**Pri prehlajenju, hripju, vnetju v vratu, oteklih mandljih, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravnega »Franz Josefove« grenčica. Po**

sodbah univerzitetnih klinik se odlikuje »Franz Josefova« vođa radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in v špecerijskih trgovinah. 1

**Starci in starke!** Vi v Vaših starih dnevih trpite največ na revmatizmu. Drgnite vsaj enkrat dnevno Vaše utrujene žile s preparatom »Alga«. Počutili se boste prerojeni. Obutili boste življenjsko veselje in osveženje.

**Čudno novost** sem izvedel, ko sem prišel v Mariboru v trgovino Maksa Bračič, ki prodaja novo modno blago po čudovito nizkih cenah. Spomnil sem se, da je bil poprej on znani pomočnik pri Pošu in v Trgovskem domu, a ima sedaj samostojno trgovino v novi Vlahovičevi hiši na vogalu Aleksandrove in Meljske ceste. Ga lahko vsem najtopleje priporočam kot zelo uslužnega in solidnega trgovca. — El Hak. 1480

**Ni potrebno več nositi obutala iz inozemstva**, ker je samo dražje in se ne razlikuje od domačih tovarn. Kar se tiče kvalitete in izdelave obutal, moramo ugotoviti, da nadkrijajo jejo inozemske fabrikate ter so mnogo cenejši, ker odpade carina itd. Kar rabite, naročite iz današnjega oglasa tvornice »Pekoa«, na katerega opozarjamo cenjene čitatelje!

\*

## Sporočilo po smrti.

(Iz dnevnika zdravnika.)

Priznan nemški zdravnik je zaupal pred tedni javnosti ta le slučaj:

»Sedel sem zvečer za pisalno mizo, ko je pozvonilo in je javila postrežnica moža, ki mora z menoj nujno govoriti. Vstopil je suh, velik možki, kateremu je bila čitati jetičnost že z obraza. Po kratkem oddihu je izjavil hri pavega glas: »Gospod doktor, moram vam nekaj sporočiti.«

»Sporočiti? Kaj pač?«

Mož me je opazoval z nekakim veseljem, kakor bi ne maral takoj s presenečenjem na dan.

»Vi ste imeli v naravoslovni družbi predavanje o skrivnih naukih, kaj ne? Izrekli ste se proti možnosti življenja po smrti in ste trdili, da so vse trditve glede posmrtnosti samo prevara in goljufija.«

»Da . . .«

»Torej, gospod doktor«, skrivnostni mož se je vzravnaval in nadaljeval s satanskim nasmehom: »Naročeno mi je, naj vam povem, da sem pred pol ure umrl . . .«

Za trenutek nisem čutil, ali mi še bije srce, nato mi je začelo srce tolči z vso silo in po glavi so se mi podile vse mogoče misli. Po nekaj sekundah sem zbral toliko umirjenosti, da so možgani zopet delovali.

Ali gre za strah? Na strahove sploh ne verujem. Možu se je najbrž zmešalo! Mogoče. Pomirjen sem uprašal:

»O kakem sporočilu govorite? Kedo vas je poslal k meni?«

Uprašanje je čudovito uplivalo. Mož se je prestrašil in mrmral kakor na laži ujet šolar:

»Jaz nisem kriv. Pošilja me g. dr. Bruckner. Vse je le šala . . . Posodil mi je 20 mark in izrabil moj bedni položaj . . .«

Premišljeval sem. Dr. Bruckner, ta fakselmaher v našem krožku, je res zmožen take šale in sem nadaljeval na glas:

**Samo 42 Din**

kg mešanega, čiščenega perja!

**Samo 60 Din**

kg skubljenega, čiščenega perja!

**Samo 90 Din**

kg sivega, čiščenega puha!



1004-6

Razpošilja

**Trgovski dom Stermecki, Celje št. 24**

Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar.

Zahtevajte takoj novi, veliki, brezplačni, ilustrirani cenik z več tisoč slikam!

»Telefonično bom poklical gospoda dr. Brucknerja.«

»Ne, ne«, se je branil mož. »Poslušajte! Sprejel sem sporočilo, ker sem rabil nujno denar. Nalogo sem izvršil, ker sem navajen, storiti dolžnost. Pustite me, da odidem!«

Zopet so se mu satansko zablislile oči, ko je pripomnil: »Nikakor ne verujem, da bi bilo svidenje dr. Brucknerju v veselje!«

»Počakajte en trenutek.«

Odhitel sem v spalnico po denar za napitnino. Ko sem se vrnil, moža ni bilo nikjer.

Strah me je objel, ko sem sedel k pisalni mizi in se nisem mogel umiriti pri delu. Po stari navadi sem zabeležil v zdravniški zapisnik: 20. marec. Neznani možki, 10. uri zvečer. In nehote sem še dostavil: Moram vam sporočiti, da sem pred pol ure umrl. Nato sem primerjal žepno uro s stensko . . . Obe sta natanko kazali: 10 ur 10 minut . . .

Drugo jutro me je zbudilo iz trdega spanja prav močno trkanje na vrata moje spalnice. Postrežnica mi je sporočila:

»Dr. Bruckner bi rad govoril z vami.«

Trenutno je oživel pred menoj sinočnejši doživljaj. Njegov obraz, celo njegovo obnašanje je bilo drugačno, kakor sicer. Nobene običajne šale ni izrekel pri pozdravu. Bil je razburjen ter bled.

»Je li bil snoči nek mož pri tebi?«

Predno je končal uprašanje, je že čital odgovor z mojega obraza.

Nato je govoril čisto razburjeno:

Nekaj groznega se je zgodilo. Mož, katerega smo poslali sinoči k tebi, da bi te prestrašil — bedasta stava, nemurna šala, radi katere te prosim odpuščanja — je na povratku od tebe smrtno ponesrečil! Imel sem nočno službo, ko so ga pripeljali z rešilnim oddelkom v bolnico. Že med prepeljavo je izdahnul. Trdili so: samomor radi bede.«

Mladi zdravnik je bil tako vznemirjen, da sem poskusil vse, da je postal vsaj nekoliko mirnejši.

»Moj Bog! Žalosten slučaj. Nesreča! Ne najdem nobene krivde na tvoji strani. Ali misliš, da sta v zvezi ona

vaša šala in smrtna nesreča? Vendar nisi babjeveren?»

»Ne, ne, gotovo ne! Saj je le to čudno ujemanje in očitek vesti...«

»Povej mi o ponesrečenju kaj več! Na kak način se je zgodila nesreča?«

Na, tukaj čitaj sam... Zapisnik zdravnika na rešilnem oddelku: Smrtna nesreča na cesti ob 9. uri 30 minut. Smrt med prepeljavo...«

»Kedaj? Kedaj?«

Nekaj mi je zagomazelo po hrbtu in me zgrabilo za grlo.

»Ob pol 10. uri?«

S tresočo roko sem odprl zapisnik bolnikov na pisalni mizi in čital: »Ob 10. uri 10 minut zvečer. Neznani moški... vam moram sporočiti, da sem pred pol ure umrl...«

\*

## Operacija pred 465 leti.

Dne 29. novembra 1930 je minulo 465 let, odkar je izvršil zdravnik na telesu eno najbolj težavnih operacij: odstranitev notrajnih kamnov.

V drugi polovici 15. stoletja je živel v majhnem francoskem mestu Juvisi podeželski zdravnik Germain Colot. Bil je priden ter nadarjen mož, ki je delal razne poskuse, da bi se povspel do uspehov na polju kirurgije. Sreča mu je bila mila, po dolgotrajnem prizadevanju je razvozljajal zagonetko, kako odstraniti iz človeškega telesa s pomočjo noža kamenje, ki povzroča neznozne bolečine. Zdravniku je samo še manjkala priložnost, da bi svojo iznajdbo tudi lahko praktično pokazal. Pa kedo bi se naj bil upal tedaj zdravniku za poskušnjo pod nož! Na kamnih oboleli so rajši trpeli peklenške muke, nego da bi se bili podvrgli operaciji.

Zdravnik Colot je prišel nekoč v Pariz, da bi marsikaj nakupil za svojo domačo apoteko. V prodajalno za zdravila je pridrvel pariški rabelj in zahteval za enega od zaprtih čudežne vode, ker kriči iz polnega grla in trdi, da ima v trebuhu kamne. Zdravnik je krvniku zagotavljal, da je čudežna voda za obkladke sleparija. Naj pusti njega v ječo, da bo bolnika preiskal in mu tudi z nožem odstranil kamne. In ker je prejel ječar še napitnino, sta bila z zdravnikom kmašu pri bolniku, ki je neznansko tulil in trdil, da so že tudi drugi zdravniki ugotovili, da trpi na kamnih, ki mu tičijo bogznaj kje v notrajnosti trebuha. Kaznjenec je bil lovski tat in Colot je ugotovil kamenje.

Po prepoznanju bolezni je zdravnik razložil bolniku, naj se odloči: Zaradi lovske tatvine bo itak umrl čez par dni pod krvnikovo roko. Ako pa dovoli njemu, mu bo on odstranil z nožem kamne in povrh mu še bo izposloval pomiloščenje pri kralju. Samo obsebi umevno je, da se je smrti zapisani odločil za zdravnikov predlog.

Koj za tem se je podal Colot k francoskemu kralju Ludviku XI., mu razložil zadevo s svojo iznajdbo in ga zaprosil za pomiloščenje kaznjence, ako mu res ne umrje pod nožem. Ko si je ogledal kralj vse za operacijo potrebne instrumente, je vzel papir in lastno

## Naša povest v prihodnjem letu: Januš Golec: »Guzaj«.

ročno pomilostil lovskega tatu, če bo prestal operacijo.

Drugi dan je prišel Colot v jetnišnico s tremi pomagači. Kaznjenca so položili na mehko ležišče in ga prenesli iz ječe v svetlo sobo. Pomočniki so bolniku zvezali roke ter noge in ga tiščali z vso silo na posteljo. Zdravnik je izvršil operacijo med nepopisnim kričanjem bolnika. Med krvavim poslom je opravljal benediktinec molitve. V predsobi, kjer se je vršila operacija, je bilo zbrano vse polno občinstva: razni znanstveniki, zdravniki, menihi in vitezi, ki so poslušali skozi zaprta vrata grozno tulenje bolnika. Vse je čakalo s strahom na izid rezanja po človeškem trebuhu. V primeroma kratkem času je odprl Colot vrata. Njegov obraz je bil rdeč, pot mu je curljal s čela. Držal je nož v okrvavljeni roki in rekel: »Posrečilo se je, bolnik je ostal pri življenju, je rešen groznega trpljenja in bo zapustil Pariz kot — prost mož.«

Vse je častitalo zdravniku in poseben odposlanec je javil posrečenje operacije kralju. Lovski tat je res popolnoma ozdravil in Colot je dobil dovoljenje za izvrševanje opisane operacije, koje tajnosti ni izdal svojim stanovskim tovarišem. Colot je ohranil vršenje operacije kamnov le za člane svoje rodbine. Za njim je bil nastavljen od kralja Henrika II. Lovrenc Colot kot kraljevi rezač kamnov in tajnost te operacije je ostala v družini Colot do Franca, ki je umrl leta 1706. Colotom je sledil glede operacije kamnov Tolet, a tedaj je že znanost toliko napredovala, da je postala Colotova tajnost znana vsem boljšim kirurgom.

\*

## Kralj in kmet.

V dolini reke March med mestoma Pressburg in Trenčín leži kraj Maast. Vaščani so zelo premožni. Kmetice obležajo v nedeljo, ko grede k službi boljji, po 12 spodnjih krih in se jim bliščijo na prsih briljantne zaponke. Po dnevu kidajo gnoj, zvečer si umijejo roke z dišečo kolinsko vodo. Kmetje iz vasi Maast igrajo po zimi karte. Ako se snidejo bogatejši posestniki, ne igrajo za denar, ampak za konje. Koliko krat se zgodi, da pelje oni, ki je pri igri zgubil, drugo jutro po 10 konj v hlev zmagovalca.

V tej vasi so živeli posestniki, ki so se pisali Fusek. Niso bili že več kmetje, pač pa nekaki graščaki, ki so redili po 150 krav in je sedelo za mizo 30 hlapcev.

Najbogatejši iz družine Fusek je bil Janez. Vsako leto se je podal v Karlove vane na letovišče. Obut je hodil v škornjih, nosil je kmečko kratek jopič in so ga tudi fotografirali, ko se je izprehajal po šetališču z mustačastim gospodom. To sliko so objavili tedaj vsi ilustrirani listi od Dunaja do Londona. Gospod z brki, ki se je najrajši

razgovarjal s kmetom Fusekom, je bil princ Waleški in poznejši angleški — kralj Edvard VII.

Omenjena slika je visela zelo povečana tudi na steni Fusekove hiše, na katero je kazal kmet vsakemu s povdarkom, češ: »Ta le na fotografiji je moj prijatelj iz Angleške in je še pristavil: »Je obenem tudi cesar Indije.«

Na razna uprašanja o neverjetnem prijateljskem razmerju je še dostavljajal bahavo: »Ni nič bogatejši od mene. Jaz posedam 30 parov konj, on cesar Indije, mi je sam pravil v Karlovih varih, jih ima le 20 komadov.«

Janez Fusek je poslal, ko je umrl kralj Edvard, v slovaškem jeziku sožalnico v Windsor. V pismu je stalo dobesedno: »Škoda za visokega gospoda. Bil je prav prijeten človek in se je nekoliko razumel na konje.«

Janez Fusek je te dni umrl v starosti 80 let.

\*

## GOSPODARSTVO Gospodarska obvestila.

»Rekord« lepljive drevesne pasove dobite v glavni zalogi I. Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica 36. 1497

**Zadružni tečaji.** Velik napredek zadružništva nujno zahteva, da dobi zadružništvo vedno več sposobnih zadružnih delavcev. V to svrhu se je vršil 9. t. m. tečaj za nadzorstvo v Mariboru, katerega se je udeležilo 50 članov nadzorstva iz okrožja Maribor. V torek 16. t. m. se je vršil tečaj za nadzorstvo v Celju, v četrtek 18. t. m. pa tečaj za nadzorstvo v Murski Soboti. Po Novem letu se bodeta vršila dva pet dni trajajoča tečaja za tajnike zadrug v Mariboru in Murski Soboti. V vseh tečajih predavajo nadrevizor Pušenjak in revizorja Ignacij Tirš in A. Urbanija.

**Člane živinorejske zadruga v Slov. Gradcu** in tudi druge posestnike živinorejce slovenjgraške okolice vabimo na kratek tečaj, ki se bo vršil v Zadružnem domu v Slovengradcu v nedeljo dne 21. t. m. ob pol 10. uri radi točnega izvajanja mlečnostne kontrole ter vodstva rodevnika. Poročal bo banovinski kmetijski uradnik gospod Wernig in bo razkazoval in pojasnjeval tudi posestniški sin Schöndorfer.

**Zadruga za refo perutnine v Mariboru** priredi izlet v Wagno pri Lipnici v svrhu ogleda tamošnjega avstrijskega državnega kokošjega vzrejališča. Kdor se za take naprave zanima, naj prijavi svojo udeležbo najpozneje do dne 27. t. m. na naslov: St. Snuderl v Studencih pri Mariboru, Slomškova ulica št. 17, in vpošlje obenem potni list v svrhu oskrbe avstrijskega vizuma, ki stane za udeležence s poštino vred 1 Din. Izlet se vrši eno prihodnjih nedelj, ki se še naknadno določi in objavi. Odhod bo zjutraj ob 7.40 od glavnega kolodvora v Mariboru, povratek pa popoldne ali zvečer.